

කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍යයේ පුර්තුගීසි ආභාසය හා ගරු ජාකුමේ ගොන්සාල්වේශ් පියතුමා සතු වූ හෙළ උරුමය

මහාචාර්ය ඇච්.එච්. ගුණතිලක

මා විසින් දර්ශනගුරී ආචාර්ය උපාධිය සඳහා 1974 වසරේ දී ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයට ඉදිරිපත් කරන ලදුව අනුමත වූ පර්යේෂණයට බඳුන් වූයේ සිංහල හා දමිළ නාඩගම් කලාවේ පුර්තුගීසි ආභාසය නම් වූ මාතෘකාවයි. මෙම අධ්‍යයනයේ පරීක්ෂකවරයා වූයේ මහාචාර්ය එදිරිවීර සරත්චන්ද්‍රයන් ය. ඊට බොහෝ කලකට පෙර එනම් 1952 දී එතුමන් විසින් රචිත, "The Folk Drama of Ceylon" යන කෘතියෙන් සිංහල හා දමිළ නාඩගම් කලාව පිළිබඳ ව එතුමන් පුළුල් අධ්‍යයනයක නියැලී තිබේ (එම කෘතියේ 6වන පරිච්ඡේදය බලන්න). එතුමන් විසින් පසුකාලීන ව කරන්නට යෙදුණු පර්යේෂණවලට හසු වූ තවත් කරුණු රාශියක් සමඟ ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් ලියැවුණු එම කෘතිය 1968 වසරේ දී සිංහල ගැමි නාටකය වශයෙන් සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය විය. එම කෘතියේ 8වන පරිච්ඡේදයේ "කවි නාඩගම්" වශයෙන් ද 10වන පරිච්ඡේදයේ "නාඩගම්" වශයෙන් ද සිංහල හා දමිළ නාඩගම් කලාව පිළිබඳ ව ඉතා පුළුල් අධ්‍යයනයක් දක්නට ලැබෙයි.

මා විසින් ඇරඹී පර්යේෂණයට එනම් සිංහල හා දමිළ නාඩගම් කලාවට බලපෑ පුර්තුගීසි ආභාසය සෙවීමේ දී කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍ය හා එහි පුර්තුගීසි ආභාසය ගැන කරුණු රාශියක් සොයාගනු ලැබීය. මෙම පර්යේෂණය සඳහා පුර්තුගීසි භාෂාව අධ්‍යයනය කොට එහි මූලාශ්‍ර නිවැරදි ව හඳුනාගන්නට මාහට හැකි විය. පුර්තුගාලයේ කුයිම්බ්‍රා හා ලිස්බෝ යන විශ්වවිද්‍යාලයන්හි 1960 සිට 1970 දක්වා වූ කාලය මේ සඳහා මම පූර්ණව කැප කළෙමි. මෙහි දී කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍යය පිළිබඳ වන පැරණි ම මූලාශ්‍ර හා අත් පිටපත් පරිශීලනය කරන්නට මට හැකි විය. එලෙස ම දේව ධර්මාචාර්ය අතිඋතුම් එඩ්මන් පීරිස් (නි.ම.නි.) රදගුරුතුමන්ගේ පුස්තකාලයෙන් රජතුන් කට්ටුව වැනි පැරණි නාඩගම් පිටපත් කිහිපයක් පරිශීලනය කරන්නටත් ඒවා පිළිබඳ ව එතුමන් සමඟ පුළුල් වශයෙන් සාකච්ඡා කරන්නටත් මට අවස්ථාව සැලසිණි. මීගමුව දූව ප්‍රදේශයේත් හලාවත, පුත්තලම හා දකුණු පළාතේ අම්බලන්ගොඩ, මාතර මෙන් ම උතුරු පළාතේ මන්නාරම් ජේසාලේ හා

යාපනයේ එවකට ජීවතුන් අතර සිටි නාඩගම් රචකයන් මෙන් ම ඊට පෙර ලියූ නාඩගම් අත් පිටපත් බොහොමයක් මාහට අධ්‍යයනය කරන්නට වරම් ලැබුණි. මහාචාර්ය ඩී.ඊ. හෙට්ටිආරච්චි මහතාගේ පුස්තකාලයෙන් සමහර නාඩගම් පිටපත් සොයාගන්නට ද හැකි විය. දුටුබ නාඩගම් සම්බන්ධයෙන් මට තොරතුරු ලබාදුන්නේ මහාචාර්ය සු. වික්කියානන්දන් හා ආචාර්ය සිවනම්බේ යන මහත්වරුන් ය. සිංහල හා දමිළ නාඩගම් පිළිබඳ ව මා විසින් කළ මෙම පර්යේෂණයේ දී මා හඳුනාගත් ප්‍රධාන ලක්ෂණය වූයේ මෙරටට පැමිණි ක්‍රිස්තියානි ධර්මදායකයින්ගේ ධර්ම ප්‍රචාරක කටයුතු හා නාඩගම් පෙළ අතර දැඩි අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධයක් පැවතුණු බව යි.

විචාරවලෝකනය ශාස්ත්‍රීය සඟරාවට ඉදිරිපත් කරන ලිපියෙන් මා තහවුරු කරන්නට උත්සාහ කරන්නේ සමස්ත කිතුනු ජන වන්දනා නාට්‍යයේ ම පුර්තුගීසි ආභාසය දිස් වන බැවින් සිංහල හා දමිළ නාඩගම් කලාව එහි එක් කොටසක් ලෙස මම සලකමි.

කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍ය

ක්‍රිස්තියානි ජනවන්දනා නාට්‍යය ලෙස හඳුන්වනු ලබන්නේ ක්‍රිස්තියානි ධර්මය ප්‍රචාරය කරනු වස් යොදාගන්නා ලද නාට්‍යමය ප්‍රභේදයකි. මෙහිලා මූලික වන්නේ පාස්කු නාට්‍ය, නත්තල් නාට්‍ය, සාන්තුවර චරිත මත රචනා වූ වෙනත් ආගමික නාට්‍ය, ආගමික පෙරහැර අනුසාරයෙන් වූ නාට්‍ය හා ධර්මදාන පූජකවරු පුහුණුව ලත් දෙවිසත්හල්වල පෙන්වූ නාට්‍යයන් ය. කිතුනු ජනවන්දනාව අයත් මෙම නාට්‍ය ප්‍රභේද සියල්ල ම ලාංකේය කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍ය පිළිබඳ ව වන ගවේෂණයේ දී දක්නට ලැබෙයි. එහෙත් මෙහි විශේෂත්වයක් වන්නේ ලාංකේය කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍යයේ මූලාශ්‍රය පිළිබඳ විමසා බැලීමේ දී ය. ලංකාවට කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍ය හඳුන්වා දුන්නේ වරින්වර දිවයිනට පැමිණි ධර්මදාන කාර්යයන්හි නියැලුණු ක්‍රිස්තියානි පූජකවරුන් විසිනි. ජේසු නිකායික හා ප්‍රැන්සිස්කානු නිකායික ධර්මදානවරු මෙන්ම ශු. පිලිප්තෝරි ධ්‍යාන පන්තියට අයත් ජාකුමේ ගොන්සාල්වේශ් වැනි ධර්මදානවරු මෙහිලා කැපී පෙනෙති. ඔවුහු ඉන්දියාවේ කොරමැණ්ඩල් නම් වූ ධීවර වෙරළ (Coramandl Coast) ඔස්සේ ලංකාවට පිවිසුණහ. එසේ පැමිණි විට ඔවුහු දකුණු ඉන්දියාවේ විහිදී තිබූ ක්‍රිස්තියානි ජනවන්දනා රංග ක්‍රමය පිළිබඳ ව විශේෂ පුහුණුවක් ලබා සිටියහ. ක්‍රිස්තියානි රංග ක්‍රමය ඉන්දියාවට අවතීර්ණ වූයේ පුර්තුගීසි ජාතික ධර්මදානයන්ගේ මාර්ගයෙනි. එම නිසා ලාංකේය කිතුනු ජනවන්දනා නාට්‍ය කෙසේ ද යන්න හඳුනාගැනීමට එහි මූලාශ්‍රය වන පුර්තුගීසි ක්‍රිස්තියානි ජනවන්දනා නාට්‍ය ප්‍රභේද විමසා බැලිය යුතුය.

පුර්වගීති පාස්කු නාටක

කිතු සමිඳුන්ගේ දුකප්‍රාප්තිය නිමිති කොටගෙන රඟ දක්වන ලද පාස්කු හෙවත් පසං නාටක (Autos do Paixão) රැසක් පිළිබඳව තොරතුරු පුර්වගාලයෙන් සොයාගත හැකි ය. ඉන් සමහරක පෙළ වෙන ම මුද්‍රණය කළ අවස්ථා ද ඇත. පැරණිතම හැටියට සැලකිය හැකි අත් පිටපත් “පෙපෙගොං දු ක්‍රිස්තු” (Paixao do Cristo) ලෙස සැලකෙයි. ක්‍රි.ව. 17වැනි සියවසේ රචනා කරන ලදැයි විශ්වාස කරන පසං නාට්‍යයන්හි අත් පිටපත් කිහිපයක් ද ශේෂ වී තිබේ. නිදසුන් මෙසේ ය.

1. *Auto do Paixão* - Pe Francisco Vaz de Guimaraes.
2. *Auto do Paixão em Duas* - Igrejas - Braganças.
3. *Dialogo da Paixão do Cristo* (3 actos) - Pe. Francisco de Medonca (SJ)

සොහොන් ගැබේ පරීක්ෂණ ගමන

පාස්කු නාට්‍යයේ මුල් බීජය ලෙස “අභිරහස් නාට්‍ය” (Mystery Plays) ප්‍රභේදයට අයත් වන මෙම පුවත මධ්‍ය කාලීන යුරෝපීය නාට්‍ය කලාවේ මූලාරම්භය ලෙස ද සැලකෙයි. පුර්වගාලයේ පාස්කු ජන වන්දනා නාටක වක්‍රයට අඩංගු වන මෙම පුවත කිතු සමිඳුන් මරණයෙන් උත්ථාන වීමේ සිදුවීම අළලා රඟදක්වනු ලබයි. පුර්වගාලයේ පාස්කු ජනවන්දනා නාටක ක්‍රි.ව. 13වැනි සියවසේ සිට ම රඟදක්වා ඇති බවට සැඟහැම් ඇත. කිතු සමිඳුන්ගේ උත්ථානය පිළිබඳ ව (Ressurei cao do Senhor, රිසුරෙයිස්සෝං දු සැස්සෝර්) වූ නාට්‍ය බටහිර යුරෝපයේ සෑම රටක ම මෙන් පුර්වගාලයේ ද රඟදක්වා තිබේ. (Pollard, English Miracle Plays, Modalities and Interludes, p. 372-374). එහෙත් පාස්කු නාටක සැබෑ ලෙස සංවිධානය වූයේ ක්‍රි.ව. 15වැනි සියවසේ කොන්ප්‍රේරියේ නමැති ක්‍රිස්තියානි සහෝදර සමාගම පිහිටුවීමෙන් අනතුරුව ය. සොහොන් ගැබේ දර්ශනයට සහභාගි වන මරිය තිදෙනා බටහිර යුරෝපීය සොහොන් ගැබේ නාටකවල ද සිටින බව පෙනේ. “මරිය සලෝමි, මරිය ක්ලියෝෆෙස් හා මරිය මග්දලේනා” නමැති ස්ත්‍රීන් තිදෙනා පෘතුගීසි පාස්කු නාට්‍යවල ද අනිවාර්යයෙන් ම සිටිති යි ගරු මර්නින්ග් පියතුමා පෙන්වා දෙයි. (TRC - Martins, Teatro na Rota Cabo.)

කිතු සමිඳුන්ගේ උත්ථානය මහා ප්‍රාතිහාර්යයක් ලෙස සලකනු ලැබූ හෙයින් එම සිද්ධිය දෘශ්‍ය කාව්‍ය විලාසයෙන් නිරූපණය කොට සැඟහැටුණු සිත් තුළ ක්‍රිස්තු භක්තිය තව තවත් වැඩිකර ලීමට සිතුවා විය හැකි ය. මරියතුමීන්, තිදෙනාත් සොහොන් ගැබ වෙත එතුමන් රැගෙන යාම, මුරකරුවන් මුණගැසීම, සොහොන් ගැබ ඉතික්කිති ව පරීක්ෂා කරන විට මෘත දේහය අත්තර්ධාන වී තිබීම, දේවදූතයකු පැමිණ “පේසු සමිඳුන් එහි නැත. එතුමෝ උත්ථාන වූහ” යි

ප්‍රකාශ කිරීම, එම ආරංචිය රටවැසියන් අතර ප්‍රචාරය වීම හා සැමදෙනා ම එකතු වී ආලේප්‍රියියා ගීය ගයමින් ආපසු යාම යනාදි සිදුවීම් දෙබස් හා ගීත මාර්ගයෙන් නිරූපණය කෙරිණි.

පැරණිතම යුරෝපීය ආගමික නාට්‍ය, පාස්කු උත්සවය හා සමඟ දැඩි සම්බන්ධයකින් යුක්ත වූ බව පවසන පොලාට්ටි මහ සිකුරාද කුරුසිය වැළලීමත් පාස්කු ඉරිදි එය ගොඩ ගැනීමත් යන සිදුවීම් දෙක ම අලංකාර පූජෝත්සවයක ස්වරූපයෙන් ආගමික නාට්‍යකරුවන් විසින් අනුකරණය කළ අයුරු පෙන්වා දෙයි. මධ්‍යකාලීන ආගමික නාටක, පාස්කු ඉරිදි උදේ පූජාවට අයත් වාරිතූ පැවැත්වෙද්දී ක්‍රිස්තියානි පැවිද්දන් විසින් මාරුවෙන් මාරුවට ගායනා ලීලාවෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ බව පොදුවේ පිළිගන්නා මතයකි. (Wells - Loomis, Representative Tudor Plays.)

එහෙත් පුර්වගීති නාට්‍යකරුවෝ සොහොන් ගැබේ පරීක්ෂණ ගමන් වැනි පාස්කු නාට්‍ය රංග දර්ශන තව තවත් පුළුල් වන ලෙස එක් එක් ජවනිකාව වෙන වෙන ම නාටක ලෙස සකස් කළහ. මරියාවරුන් තිදෙනා පිළිබඳ ව පුවත වෙන ම නාට්‍ය ග්‍රන්ථයක් බවට පත්වූයේ ක්‍රි.ව. 1497 දී ය. එවැනි නාට්‍ය රැ දවල් දෙකෙහි අධික ලෙස රඟදක්වා තිබිණ. (Martins, Teatro na Rota, Cabo). “ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ කුරුසියෙහි ඇණ ගැසීම පිළිබිඹු කෙරෙන කෙටි නාටක ක්‍රි.ව. 16වැනි සියවසේ පුර්වගාලයේ පහළ විය. ෆෙයි අන්තෝනියුගේ “අ දෙස්සි ද ද ක්‍රැශ්” ඒ වැන්නකි.

පුර්වගීති නත්තල් නාටක

පේසු සමිඳුන්ගේ උත්පත්තිය, ක්‍රිස්තු ධර්මදේශක සාන්ත ඉන්තේවං සහ සාන්ත ප්‍රචං යනාදි සාන්තුවරයන්ගේ ජීවිත කතා සහ නිරූපණ සාන්තුවරයන් (Santos Innocentos) පාදක කරගත් රැගුම් නත්තල් සහිත උත්සවයට ඇතුළත් ව තිබුණි. පුර්වගීති ජනතාවගේ ආගමික ජීවිතය සංකේතවත් වන නාටකීය ප්‍රේෂණ කිහිපයක් ම නත්තල් නාටක වක්‍රයෙන් මතු වන බව පෙනේ. (Martins, Teatro Sagrado). එවැනි ඉපැරණි රැගුම් පිළිබඳ සටහන් පැරණි පුර්වගීති අත්පිටපත්වල ද දක්නට ලැබේ.

“නුවේන (Novena) නමැති නත්තල් උත්සවය පිළිබිඹු කරන්නේ පේසු උපතයි. සෑම නිවසක ම මහා දෙවි මැදුරක ම ගවලෙනක් නැති ව ගොපල්ලන්ගේ ගීත ගායනය (Cantoria dos Pastores), ගාබ්‍රියෙල් නමැති සුරදූතයා (O anjo Gabriel) පැමිණෙන සැටි නිරූපණය කිරීම, රජතුන් කට්ටුව හෙවත් “පෙරදිග ශාස්ත්‍රවන්තයින් තිදෙනා” බෙත්ලෙහෙම බලා ගමන් කිරීම යනාදි ප්‍රධාන ජවනිකා දෘශ්‍ය ක්‍රමයකට ඉදිරිපත් කිරීම මෙම කාලය තුළ සිරිතක් ලෙස ඉටු කෙරුණු කාර්යයෝ වන්නාහ. එම සිදුවීම් අළලා කෙටි නාටක ඉදිරිපත් කිරීමේ සිරිත පුරුදුවීමට පෙර අභිනය සහිත යුග ගී හෙවත් ගීත සංවාද පුහුණු වීමේ සිරිත xiv වැනි සියවසේ

කුසිම්බුරි පිහිටි සාන්ත ක්රුග් තාපසාරාමයේ පුද පූජා පොතක එබඳු ඉතා පැරණි කෙටි සංවාදයක් ලතින් භාෂාවෙන් සටහන් ව ඇති බව සඳහන් කරන ලැයි ප්‍රධාන සිසිල් රිබෙල් ලෑ (Rebello, *Historia do Teatro Portugues*) වූ කලී පූර්වගාමී ජනවන්දනා නාට්‍යයන්හි පැරණිතම ආදර්ශ කෘතිය විය හැකි යැයි අදහස් කරයි. ජේසු උපත අරභයා ගොපල්ලන් අතර ඇති වූ කතාබස් ඇතුළත් දෙබසක් යට කී ලියවිල්ලට අඩංගු වන්නේ ය. එම ලියවිල්ල පරීක්ෂා කළ ස්ටොගාක්ස් ක්‍රිස්ටිනා නමැති ජර්මනියා කෙටි ගෝපාල නාටකයේ කුලුඳුල් අවස්ථාව ඉන් නිරූපණය වන්නේ යැයි පෙන්වා දෙයි (Picchio, *Historia do Teatro Portugues*). එම කෘතියට ඇතුළත් සංවාද කොටස් ලතින් පද්‍යයෙන් ලියවී ඇති බවට නිදසුනක් පහත දැක්වමි.

"O Anjo: Pastores, dicite quidnam vidistis et annuntiate Christi Nativitatem."
(Respondens) Pastores: Infantem vidimus, Pannis involutum, et,
Chorus : Angelorum laudantes Salvatorem"

මෙහි සිංහල පරිවර්තනය මෙසේ ය.

දේවදූතයා: ගොපළුවෙහි, ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ උපන්නයි දැනුම් දීමට මට කියා ඇත.

ගොපල්ලෝ: (පිළිතුරු දෙමින්) අපි ජේසු බිලිඳා දැක ගත්තෙමු. එතුමාණන්ගෙන් අපට විමුක්තිය ලැබෙන්නේ ය.

අත්වැල: (ජේසු බිලිඳාණන්ගේ ගුණ සමරණ ප්‍රශස්තියක් ගායනා කරමින් එම අවස්ථාවට සහභාගි වන්නාහ)

ඉපැරණි සිංහල නාඩගමක් වන "රජතුන් කට්ටුව" නිර්මාණය වීමට මුල් වූයේ ඉහත සඳහන් ගෝපාල ගායකයන් විසින් ගයන ලද පූර්වගාමී ගෝපාල නාටක ආභාසයෙන් බව පෙනී යයි. එක්වරම අහස් කුස පුදුම තරුවක් පහළ විණැයි ද එම තරුව දක්වා පෙරදිග ශාස්ත්‍රවන්තයන් තිදෙනෙකු ඒ සලකුණ දැක බෙන්ලෙහෙම් පුරවරයට පැමිණ ජේසු බිලිඳුන් වන්දනයෙහි යෙදුණැයි ද කියති. මෙම පුවත පදනම කරගෙන "දිවින් දූ නයිමෙන්තු දූ මෙනිනු ජේසු" නමැති කෙටි නාටකය පූර්වගාමී බතාලා තාපසිකාරාමයේ (Igreja do Mosteiro da Batalha) දෙව් මැදුරෙහි පළමුවැනි දෙන් ජුවන් රාජ්‍ය පාලනයෙහි දී (ක්‍රි.ව. 1358-1433) රඟ දක්වා ඇති බවත් එය ජනප්‍රිය වූ බවත් කීන්න් නෝවිස් පෙන්වා දෙයි. (O Comercio (Jomal), ii de Fevereiro de 1969). එලෙස ම ගොපල්ලන්ගේ නැටුම් නත්තල් දිනයට කලින් ද මැදියම් රැයෙහි පැවැත්වෙන දිව්‍ය පූජාවට මනා ජීවයක් දුන් බව, දෙන් මනුවෙල් රාජ්‍ය සමයෙහි (ක්‍රි.ව. 1469-1521) පූර්වගාමී සිටි ස්පාඤ්ඤ කාතාපතිගේ ලිපිවලින් පෙනී යන බව පිවිසියු අනාවරණය කරයි. පූර්වගාමී ගෙපිගේයිර ද ෆෝස් (Figuera de Foz නමැති පළාතේ රඟ දැක්වූ 'ප්‍රිසෙපියුග්' නමැති නාටකය ද කුඩා ගෝපාල නාටකයක් වූ බව

නෝවිස්ගේ තවත් ලිපියකින් හෙලිවෙයි (Neves, O Presepios 'ou' Autos Pastoris da Fieira da Foz). එම නාටකවල බෙහෙවින් නැටුම් ඇතුළත් වූ හෙයින් "නත්තල් නැටුම්" (Bailados do natal හෝ "ජේසු බිලිඳාගේ නැටුම්" (Bailados do natal) හෝ යන නමින් ඒවා හඳුන්වා තිබිණයි නෝවිස් සඳහන් කරයි. (Neves, O Teatro Portugal na Expansao Colonial dos Portugueses). එහෙත් එම රැඟුම්වලට බොහෝ විට නැටුමක ස්වරූපය ඉක්මවූ දෙබස් හා ආංගිකාභිනය සහිත ව විවිධ සිදුවීම් නිරූපණය කිරීමේ නාට්‍යමය ලක්ෂණ ද ඇතුළත්ව තිබුණ බව පෙනේ. ඒවා විශාල ලෙස පැතිර ගිය බව වර්ෂ 1477 දී පූර්වගාමී ඔපොර්තු නගරයේ අතිලකුම් දෙන් ලැයි පිරිස් අගරදගුරුතුමන් විසින් ක්‍රිස්තියානි සහා සංගම් රැස්වීමක දී තහනම් නීති පැනවීමෙන් පෙනී යයි. (MS 871 - Biblioteca Geral de Barga). තහනම් කරන ලද්දේ ස්ත්‍රී වර්ග නළුවන් විසින් පුරුෂ වර්ග නිලියන් විසින් දේවස්ථාන අසල භූමි භාගයන්හි රඟපෑමේ සිරිත ය.

මෙවැනි තහනම් නීති තිබුණ ද පිවිසියු පවසන අන්දමට රජතුන් කට්ටුවට සම්බන්ධ රැඟුම් දේවස්ථාන භූමිවලින් සම්පූර්ණයෙන් ම ඉවත් නොවී ය (Picchio, *Historia do Teatro Portugues*. p. 28). පසුකාලීන ව මෙම නාටක පූර්ණ නාටක ලෙස විකාශය වූ බව පෙනේ. ඉන් සමහරක් මෙසේ ය.

- (i) Auto dos Reis. මෙම නාටකය පූර්වගාමී උත්තර ප්‍රදේශයේ වියානා ද කස්තැලු (Viana do Castelo) හි අද දක්වා නත්තල නිමිති කොටගෙන රඟදක්වනු ලබයි.
- (ii) Auto da Fe නම් නත්තල් නාට්‍යය
- (iii) Auto do dia do Juizo, 1669, නත්තල් නාට්‍යය
- (iv) Auto da Festa Gil Vicente යන නත්තල් නාට්‍යය

සාන්තුවර වර්ත මත රචනා වූ පූර්වගාමී ආගමික නාටක

කිතුනු ප්‍රාණපරිත්‍යාගීන් [Martires (martyrs)] පාදක කරගත් නාට්‍යය ද ජනවන්දනා නාටකයන් අතර වෙයි. එකී ප්‍රාණපරිත්‍යාගීහු බොහෝ විට සාන්තුවරයෝ වූහ. පහත දැක්වෙන්නේ ප්‍රාණපරිත්‍යාගීන් මුල් කරගෙන රචනා කළ නාටක කිහිපයකි.

1. සාන්ත බාර්බරා මුනිශ්වරියගේ කථාව ඇතුළත් "Obra da vida beaumeventurado St. Barbara Virge & Martyr by Mef (s) tre Frey Bartholemeu ferreyra, 1591, Em Lisboa."
2. සාන්ත ඊරිය හෙවත් සාන්ත හෙලේනා මුනිශ්වරියගේ කථාව ඇතුළත්
(අ) Vida da Santa Iria ve M2 by Padre dirte Araujo, 1597, Coimbra.
(ආ) Comedia da Santa Iria by D. Isabel Senhorinha da Silva.

3. සාන්ත කතරිනා මුනිශ්වරියගේ කථාව ඇතුළත් Auto Da Santa Catarina obra novamente Feifa forbultasartias, 1992.
4. සාන්ත අලේසු මුනිශ්වරියාගේ කථාව ඇතුළත් "Autoda Sanra Aleyxo" by Baltasar Dias LXA.
5. සාන්ත ඉයුස්තාශියුස්ගේ චරිතය පාදක කරගත්
 (අ) S. Eustachius, Tragi - comedia by p.Andrea Fernamdes.
 (ආ) Joesphus Tragi - comedia by Fr. Iuis de Cruz.

මෙවැනි ප්‍රාණපරිත්‍යාගීන්ගේ ජීවිත කථා ක්‍රිස්තු භක්තිකයන් අතර සමාදර්ශ කථාන්තර ලෙස ප්‍රචලිත වූ සේ පෙනී යයි. ජනතාව තුළ කිතුනු බැතිමත් වඩවාලීමට එකී කථා පශ්චාත්කාලීන රචකයන්ට බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වූයේ එබැවින් සිතමි.

ආගමික පෙරහැර අනුකාරයෙන් වූ පූර්තුගීසි නාටක

පූර්තුගාලයේ ක්‍රිස්තියානි දේවස්ථානෝත්සවයන් හා සම්බන්ධ ජනවන්දනා රංග පරම්පරාවේ බිහිවීමට සොයා යෑමේ දී ප්‍රථමයෙන් ආගමික පෙරහැරවලත් සමූහෝත්සවයන්හිත් පෙනෙන නාට්‍යාංකුර කවරක් දැයි විමසීමට සිදු වේ.

දිව්‍ය සත්ප්‍රසාද පෙරහැර

ආගමික පෙරහැරේ විවිධාංග අතර ජංගම රංග මණ්ඩප තිබිණ. ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ ජීවිත කථාවට අයත් යම් යම් කොටස් එම රඟ මඩුවල දී නිරූපණය කෙරිණ. "කෝරපු ද දෙයුශ්" යනුවෙන් හැඳින්වෙන දිව්‍ය සත්ප්‍රසාද මංගල්‍ය පෙරහැර යථෝක්ත දර්ශනවලින් නොමඳ ව පිරී තිබිණ. මෙහි දී පෙරහැර, සංදර්ශනයක ස්වරූපයක් ඉසිලූ බව පෙනී යන්නේ ය. එවැනි පෙරහැරක නාටකීය අවස්ථා උපුටා දක්වන ක්ලෝ ද් එනරි ෆෙරෙරා, "අලංකාර ලෙස සරසන ලද කරන්තවලට සවි කළ වේදිකාවල සිටි නළුවෝ ක්ලෝද් එනරි පැරණි හා නව ශුද්ධ ලියවිල්ලේ කථාන්තර රඟ ක්‍රීඩා" යි ප්‍රකාශ කරයි. (Freches, Le Theatre Neo - Latin au Portugal, pp. 8,9).

පෙරහැර වූ කලී සාමූහික සහභාගිත්වය පෙන්වන මාධ්‍යයකි. පූර්තුගාලයේ කිසියම් ගම්මානයක ආගමික පෙරහැරක් පැවැත්වෙන කල්හි යම් යම් දෙවිමැදුරුවලට සම්බන්ධ දූෂක දැයිකාවෝ, වෙන වෙන ම වූ විවිධ අංග පෙරහැරට එකතු කරති. සියල්ලන් ම කවර පිළිවෙළකින් හෝ පෙරහැරට සම්බන්ධව සිටින්නේ එසේ ය. මඟ දෙපස රැස්ව සිටින්නන්ට පෙරහැරේ ගමන් කරන නළුවන් ලවා ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ ජීවිත කතාවෙන් ගත් කුඩා ජවනිකා රඟ දක්වීමෙන් ලෙහෙසියෙන් ආගමික ශුද්ධාව මතු කිරීමට හැකි බව ක්‍රිස්තියානි පූජකවරු දැන සිටියහ.

පූර්තුගාලයේ ජනවන්දනා මගින් බිහි වූ නාටක පිළිබඳ ව විශේෂ අධ්‍යයනයක් කරන ගරු මර්තීන්ග් පියතුමා, ජනවන්දනා ක්‍රම කිහිපයක නාටක ලක්ෂණ පැහැදිලි කරන්නේ මෙසේ ය.

"වන්දනා ගමන් ය, රාත්‍රී දේව මෙහෙයයන් ය, පූර්වෝපාසය සහිත මංගලෝත්සවයන් ය, සල්පල් ය, ජන ජනයාගේ මහා සෝෂාවෙන් ඇළලී ගිය උත්සවයන් ය. මේ සැමකකින් ම ඉටු වූයේ සාරණීය ආගමික මෙහෙයකි. සාංස්කෘතික සේවයකි. රාත්‍රියේ එළිමහනට වී ගීතිකා ගායනා කරනු ලැබී ය. ශුද්ධවන්තයන්ගේ ජීවන පුවත්, සංවාදය නැතිව වුව ද කෙටි අභිනය මාර්ගයෙන් ම ඉදිරිපත් කිරීමේ සිරිතක් ද පැවැතුනේ ය (Martins, *Teatro Sagrado*, p. 7).

පූර්ණ අර්ථයෙන් නාට්‍ය හැටියට සැලකීමට නොහැකි වුවත් අතීත සිදුවීම් අභිනයට නැවීමේ හා යළි මවාපෑමේ දළ දෘශ්‍ය කාව්‍යමය ස්වරූපය එබඳු ප්‍රේක්ෂණයන්හි ගැබ් වූ බව පෙනී යයි. ඒ වූ කලී "ආගමික නාට්‍යය කරා ගමන් කරන මැද හරියට සේන්ද්‍ර විමකැ" යි ගරු මර්තීන්ග් පියතුමා අදහස් කරන්නේ ය.

ධර්මදූත පූජකවරු පුහුණුව ලත් දෙවිසත්හල්ලි පෙත්වූ පූර්තුගීසි නාටක

පූර්තුගාලයේ විශාල ප්‍රදේශයක් පුරා පැතිර ගිය මෙම නාටක ක්‍රමය ඒ රටින් ඔබ්බට විහිදී ගියේ ක්‍රිස්තු ධර්ම ප්‍රචාරක මාධ්‍යයක් ලෙස ය. ඒ පැතිරීමට හේතු වූයේ පූර්තුගාලයේ ධර්මදූත අභ්‍යාස පාඨශාලාවන්හි ආරම්භ කරන ලද ආගමික නාට්‍ය ක්‍රමය යි. එම දෙවිසත්හල්වල උගත් ධර්මදූතයන්හට ආගමික නාට්‍ය මාර්ගයෙන් කිතු දහම පතුරුවාලන ආකාරය අරභයා විශේෂ පුහුණුවක් ද ලබා දෙන ලදී. ලිස්බෝවේ සාන්ත අන්තෝං අභ්‍යාස ශාස්ත්‍රාලයෙහි (Colegio de S. antao, em Lisboa - 1553) මූලික ඇරැඹී නාට්‍ය ක්‍රමය ඉනික්බිති ව කුයිම්බ්‍රා, ඇවීර, බ්‍රාග හා බ්‍රන්ස නමැති ප්‍රදේශවල පිහිටුවා ලූ අභ්‍යාස පාඨශාලා හෙවත් දෙවිසත්හල්වලට ද පැතිරිණි (Picchio, *Historia do teatro Portugues* p. 160). මෙම නාටක ක්‍රමය ක්‍රි.ව. 16වැනි සියවසේ සිට ක්‍රි.ව. 18වැනි සියවස දක්වා වකවානුවට සීමා වුව ද ලතින් බසින් ලියැවුණු ක්‍රිස්තියානි නාට්‍ය ග්‍රන්ථ ක්‍රි.ව. 13වැනි සියවසේ සිට ම දක්නට ලැබෙනැයි ගරු මර්තීන්ග් පියතුමා විශ්වාස කරයි. ලතින් බසින් නාටක ලිවීම අසුචු වීට පෘතුගීසි භාෂාවෙන් නාට්‍ය ග්‍රන්ථ වැඩි වශයෙන් ලියවෙන්නට විය. වල්ලෝනි (Vallone) හා රමෝ (Ramon) යන ධර්මදූතයන් විසින්, ජනතාවට කතා කරන බසින් ජනතාව උදෙසා නාටක රචනා කරනු ලැබී ය.

පූර්තුගීසි ආගමික පාසල්වලින් ධර්මදූතයන් බිහි කෙරුණේ පූර්තුගීසීන් ගොඩබට විදේශීය රටවල කිතු දහම පතුරුවාලීම සඳහා ය. බ්‍රසීලය, කොංගෝව, ඉන්දියාව, ජපානය හා ලංකාව එවැනි රටවලින්

කිහිපයකි. එම රටවල ප්‍රාථමික ධර්මදූත මෙහෙවරෙහි යෙදුණාහු ඔවුහු වූහ. ජේසු නිකායේ පූජකවරයන්ට, නාට්‍ය වූ කලී ශික්ෂණ ශාස්ත්‍රයක් පමණක් නොව, ධර්මෝපදේශ උගන්වන ප්‍රධාන මාධ්‍යයක් ද වූ අයුරු පිවිසිය විසින් මෙසේ පැහැදිලි කෙරුණි. “අල්වා ගත් රටවල මිනිසුන්ගේ ආත්මය විනිවිද යාමට උචිත ආනුභාව සම්පන්න වූත් මෘදු ගුණයෙන් සමන්විත වූත් ආයුධය වූයේ නාට්‍යය යි. එවන් ශක්ති සම්පන්න මාධ්‍යයක් වූ ජනවන්දනා නාට්‍ය ක්‍රමය ඉන්දියාවේ ගෝව, දමං, දිවු, රගුල් (Raghu), කර්ගහනුර්, කැණමඩුර් ආදී පෙදෙස්වලට ද ඉන්පසු ව ජපානයට ද පැතිර ගියේ ය. ජපානයේ පවා “ආදම් ඒව” කතාව, පරණ ගිවිසුමේ පුවත් වන නෝඒගේ (Noah) නැව පිළිබඳ දර්ශන යනාදිය පෙන්වනු ලැබී ය (Picchio, *Historia do teatro portugues*). එම කාර්යයන්ට යෝග්‍ය වන ලෙස පුර්තුගීසි ධර්මදූතයන්ට ලතින් හා පුර්තුගීසි භාෂා පමණක් නොව දේශීය භාෂාවන් ද උගන්වනු ලැබූ බව පෙනේ.

පුර්තුගාලයේ ජේසු නිකායට අයත් පාඨශාලාවල අධිපතිහු පවා ධර්මදූත නාට්‍ය ව්‍යාපාරයේ මූලික කොටස්කරුවෝ වූහ. ඔවුහු ධර්මදූත කටයුතුවලට පහසුවන විදියේ නාට්‍ය නිර්මාණය කළහ. සීමො පියෙරුරා, ෆ්‍රැන්සිස්කු ගෝමිස්, අන්තෝනියු ද ආබ්‍රේව්, දියෝගු ද සේකු, අරෝන්සු මෙන්දිස්, ජුවං ද රෝගේ, මනුවෙල් ආල්වර්න් හා ලුයි ද කරුස් රදගුරුතුමන් එම පිරිසට අයත් ප්‍රධාන පෙළේ නාට්‍ය රචකයෝ වූහ. එම නාටකයන්හි ක්‍රිස්තියානි තේමාවලට මුල් තැනක් ලැබුණ ද ඇතැම් නාට්‍ය රචකයින් විසින් දේශන පුවත් වුව ද මාතෘකා කරගනු ලැබීය. ලුයි ද කරුගේ “ජුසේප්ස්” ක්‍රිස්තියානි තේමාවක් සහිත නාටකයක් වූ අතර “ත්‍රයිකො මැදිය දු දිග්කුබිර්මේන්තු ඊ කොංකිස්ත දු ඔරියෙන්න්” වූ කලී පෙරදිග රටවල් සොයාගැනීම හා අල්ලා ගැනීම ඇසුරින් තනාගත් ධර්මදූත නාටකයකි (Picchio, *Historia do teatro Portugues*, p. 161).

ඉන්දියාවේ පෙන්වූ පුර්තුගීසි ආභාසය ලත් නාටක

ඉන්දියාවට කිතුනු ජනවන්දනා නාටක හඳුන්වා දුන්නේ ජේසු නිකායික හා ප්‍රැන්සිස්කානු නිකායික ධර්මාභ්‍යාස පාඨශාලා හෙවත් දෙව්සන්තල මාර්ගයෙනි. වර්ෂ 1541 දී ගෝව පුරයෙහි ඉදිකරන ලද සාන්ත *Fe* අභ්‍යාස පාඨශාලාව එම වකවානුවෙහි ම පුර්තුගාලයේ දෙත් මනුවෙල් රජුගේ නියමය පරිදි දියෝගු ලෝපේස් සිකෙයිරා විසින් යථෝක්ත නගරයෙහි ම පිහිටුවන ලද සාන්ත ප්‍රැන්සිස්කානු ධර්මාශ්‍රමය හා ජේසු නිකායික ධර්මදූතවරුන් විසින් කොචිං නුවර විවෘත කෙරුණු සා. ජුවං තාපසාරාමය ඉන්දියානු ධර්මදූත සේවයෙහි වැදගත් හැටියට සැලකුණු ආයතනයෝ වූහ (Trindade - *Conquista Espiritual Do Oriente* PP. 102-103, 221). වර්ෂ 1500-1618 අතර තවත් පළාත් පණහක ප්‍රැන්සිස්කානු ධර්මාභ්‍යාස පාඨශාලා හා තාපසාශ්‍රම බිහිවූ අතර ගෝව,

පුවිං, පුනිකාලේ, කනදුරේ, කුලොං ආදී පළාත්වල ජේසු නිකායික ධර්මාශ්‍රම විය.

දේව වන්දනය හා තේවා පූජාව උදෙසා ගීත සංවාදය උපයෝගී කරගැනීමේ ප්‍රාථමික නාටක ලක්ෂණ මතුවන අවස්ථාවන්හි සිට පුර්ණ නාට්‍ය ඉදිරිපත් කිරීමේ අවස්ථාව දක්වා වූ විවිධ තොරතුරු, විශේෂයෙන් පුර්තුගීසි ධර්මදූතයන් විසින් රෝමයටත් පුර්තුගාලයේ ලිස්බෝව (ලිස්බන්) නුවරටත් යැවුණු ආරංචි පත්‍ර හෙවත් වාර්තා ලිපි මාර්ගයෙන් හෙළි කරගත හැකි ය (මා හට මෙම ලිපි කියවන්නට ලැබුණේ පුර්තුගාලයේ ලිස්බෝවෙහි ගරු මාරියු මර්තින්ගේ නි.ම.නි. පියතුමාගේ මාර්ගයෙනි. එම තොරතුරු ගරු ජුසේ විකී පියතුමා රෝම නුවර දී සකස් කළ **Documenta Indica** (DI) නමැති ග්‍රන්ථ සුවිසෙහි ඇතුළත් වන්නේ ය). පෙරහැරවලට හා සමුහෝත්සවයන්ට අමතර ව ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ ජීවිතයෙහි විශේෂ සිදුවීම් හැටියට සැලකුණු, නිර්මලෝත්පත්තිය හෙවත් නත්තල, කුරුසියෙහි ඇණ ගැසීම, සොහොන් ගැබේ පරීක්ෂණ ගමන හා උත්ථාන වීම අරභයා පුර්තුගාලයෙහි රචනා කරන ලද නාට්‍ය දකුණු ඉන්දියාවෙහි රඟදක්වූ බව එම ලිපිවලින් අනාවරණය වන්නේ ය.

ලංකාවේ පෙන්වූ පුර්තුගීසි ආභාසය ලත් නාටක

ජුවං ද විල ද කුන්ද නමැති පුර්තුගීසි ජාතිකයා සාන්ත ෆ්‍රැන්සිස් ද නිකායට අයත් පූජකතුමෙකි. ඔහු ලංකාවේ ධර්මදූත සේවයේ යෙදුණේ, වර්ෂ 1560 ගණන්වල ය. 1561 වසරේ දෙසැම්බර් 19වැනි ද මන්නාරමේ සිටි ගරු එන්රික් අන්රික්ස් (Inrique Anriques) පූජකවරයා විසින් පුර්තුගාලයට යැවුණු හසුන් පතක එම පූජකතුමා ගැන මෙසේ සඳහන් වේ. “ජුවං ද විල ද කුන්ද නමැති පූජකතුමා ඉතා දක්ෂ මලවර සංගීතඥයෙකු (ක්‍රිස්තු ආගම වැළඳගත්) සමඟ එක්වී ධර්ම කාණ්ඩ ගද්‍යයෙන් ද ගීතිකා ලෙස ද ප්‍රබන්ධ කරවාගෙන පාසල්වල භාවිත කිරීමට සැලැස්වීය. එමෙන් ම දෙවියන් හා මරියතුමින් පිළිබඳ ව ලියූ ගී හා තවත් ගීතිකා ඔහු ලවා ප්‍රබන්ධ කරවාගෙන ගීතිකා කණ්ඩායම් ලවා ගායනා කරයි.” (Lopes, *A Evangelizacao de ceilao desde 1552-1602*, P. 19).

තව ද ගරු ජුවං විල ද කුන්ද පියතුමා කෝට්ටේ රජ කිරුළ හිමි වූ ධර්මපාල කුමරුගේ ගුරුවරයා වූයේ පමණක් නොව ලද අවසරයෙන් ප්‍රැන්සිස්කානු දේවස්ථාන පාඨශාලා හා තාපසාශ්‍රමයන් පිහිටවූ බැව් පෙනීයයි. (Pieris I, *Portuguese Era*, p. 447). දෙත් ජුවං ධර්මපාලයන්ගේ ප්‍රසාද ස්නාපනයෙන් පසු කිතුනු ධර්මයට ලක්වැසියන් හරවා ගැනීම සඳහා කිතුනු ජනවන්දනා නාටක ක්‍රම භාවිත කළ බවට සාක්ෂ්‍ය තිබේ.

කොළඹ පිහිටි ජේසු දෙව්මැදුරකට අයත් තේවාසික ගෘහයෙහි සාන්ත ඇන්ඩ්‍රෘ මංගලයා නිමිති කරගෙන ප්‍රථම සන්ප්‍රසාද පූජාව පැවැත්වීමෙන් අනතුරුව භක්තිය හා ආගම, රූපවන්දනාවට එරෙහි ව නැගී සිටින අයුරු විදහා දක්වෙන කෙටි රැඟුමක් වර්ෂ 1602 දී පෙන්වා තිබේ

(*Ceylon Antiquarian and Literary Register* ii pt 1 appendix ii p. 16). වර්ෂ 1604 දී ආගමික පෙරහැර දේවස්ථාන ගෘහයෙන් පිටත් ව ගොස් වීථි සංචාරය කොට පෙරළා පැමිණි පසු මහා සන්ප්‍රසාද පූජාව පවත්වා කෙටි රැඟුමක් පෙන්වනු ලැබී ය. සිම්යොන් නමැති වයස්ගත ශුද්ධවන්තයා ජේසු බිළිඳුන් තම දැනින් පිළිගෙන යුදෙව් දේවස්ථානය ඇතුළට ගෙන යාමේ පුවත ඉන් නිරූපණය විය (*CALR* ii pt i app ii p. 20). උපවාස කාලය හෙවත් කොරොස්ම කාලය ඇතුළත "එකොළොස් කන්‍යාවන්ගේ" ධාතුන් නිධානය කිරීමේ සිද්ධියක් අරමුණු කරගෙන යථෝක්ත ගෘහයෙහි තවත් රැඟුමක් වර්ෂ 1625 දී පවත්වා තිබේ. (*CALR* ii pt p. 1609 දී). මෙම ගෘහය ම මරියතුමියගේ පරිශෝධනය අරභයා වූ මංගල්‍යය නිමිති කරගෙන නගරයේ වැසියන් ඉදිරිපිට රැඟුමක් පවත්වා ඇත. එහි තේමාව වී ඇත්තේ සිනගෝගය හා ශුද්ධ වූ ගිවිසුම ද පල්ලිය හා දේව මාතාවන් ද අතර කෙරෙන සැසඳීමකි. තවද කොළඹ ජේසු නිකායට අයත් දෙව් මැදුරෙහි යථෝක්ත මංගල්‍යය ම නිමිති කරගෙන 1610 දී ද නාට්‍යයක් පෙන්වා ඇතැයි ගරු ඉන්ද්‍රජිත් කැපුරු පියතුමාගේ හසුන් පතින් ද හෙළිවෙයි (*CALR* ii pt i app ii pp. 20-22). තව ද 1695 දී ද කොළඹ ජේසු නිකායේ පාසලෙහි ශිෂ්‍යයන් විසින් විවිධ මංගල්‍යවන්ත දිනයන්හි නාට්‍ය රැඟුම් පැවැත්වූ වග ගරු එස්.ජී. පෙරේරා පියතුමාගේ විස්තරවලින් හෙළි වන්නේ ය (*CALR* ii pt i p8 fn 66).

කොළඹ ක්‍රිස්තියානි පාඨශාලාවල හා එහි පිහිටි නේවාසික ගෘහය හැරුණු විට තවත් ඒ විධියේ නේවාසික කුටි හා පාඨශාලා හලාවත පෙදෙසින් මාතර පළාතෙත් තනවන්නට යෙදුණ අතර, ඒවායෙහි ද පෙරහැර හා මංගල්‍යවන්ත පවත්වා කෙටි නාට්‍යමය ජවනිකා ද රඟ දක්වන ලද බවට සාක්ෂ්‍ය ඇත. හලාවත, කම්මල හෙවත් කඩමල්වත්ත (දැන් බෝලවත්ත) හි ඇරඹී කුඩා පාඨශාලාවෙහි වර්ෂ 1612 දී ආගමික රැඟුම් පැවැත්වූ බව ගරු ඉන්ද්‍රජිත් පියතුමාගේ ලිපියකින් අනාවරණය වෙයි ("The Performance given on the feast of the Church, to the delight and edification of all was another Part of their intelligence." Letter of Pedro Francisco dated 2nd December 1612. *CALR* ii pt ii app ii pp. 82-83). තව ද හලාවත නව දෙව් මැදුරේ ආශීර්වාද කිරීමේ දී එනම් 1617 දී අභිනව ක්‍රිස්තු බැතිමතුන්ගේ ප්‍රසාද ස්නාපනය නිමිති කොටගෙන "කොස්තන්තීනු මහ රජුගේ ප්‍රසාද ස්නාපනය" නමින් වෙන ම නාට්‍යමය ජවනිකාවක් රඟ දැක්වූ බව ගරු ඉන්ද්‍රජිත් පියතුමාගේ ම ලිපියකින් ද හෙළි වන්නේ ය (A performance was given in honour of the newly baptised representing the baptism of Constantine the Great. Letter of Emmanuel Barrada dated 15th Dec 1617 *CALR* ii pt ii app p. 20). ලෝකය මැවීම හා ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ මාංශගත වීම අරභයා පැවැත්වූ තවත් රැඟුමක් ගැන ගරු බරාද පියතුමා 1613 දී ලියූ ලිපියකින් කරුණු හෙළිවෙයි (A representation of the "creation of the world and the Incarnation of Christ gave great pleasure to the people and was much

appreciated by the gentiles." *CALR* ii pt ii app p. 86). එම රැඟුම් පවත්වා තිබෙන්නේ කම්මල (බෝලවත්ත) සැදහැවුණ විසිනැයි අතිදකුම් එඩ්මන්ඩ් පීරිස් රදගුරුතුමා පවසයි. (1968 සාහිත්‍ය දින උත්සව සභාවේ දී පැවැත්වූ කථාව, **කතෝලික නත්තල් කලාපය**, 1958 පි. 10). කම්මල පෙදෙස ක්‍රිස්තියානිත්වයේ මධ්‍යස්ථානයක් ව පැවතුණු අතර පුර්තුගීසීන්ගේ කාලයෙහි පමණක් නොව ලන්දේසීන්ගෙන් කතෝලිකාගමට විශේෂ ගැහැට පැමිණි යැයි සැලකෙන ක්‍රි.ව. 18වැනි සියවසේදී පවා ආගමික මංගල්‍යවන්ත අඛණ්ඩ ව පැවැත්වූණු ප්‍රදේශයක් හැටියට ද ප්‍රකට ය. මරියතුමියගේ උත්පත්තිය සැමරීමේ මහා උත්සවයක් 1706 දී ද ("Feast of the Nativity of Our Lady" Peiris, At the tomb of Gonsalves, p. 9) එවැනි ම තවත් උත්සවයක් 1707 දී ද කම්මල ප්‍රදේශවාසීන් විසින් ඉදිරිපත් කෙරුණි (*CALR* vi, pt. ii Catholic agitation in the Dutch times).

දෙව්මැදුරට රැස්වන පිරිසෙහි සිත් ඇදගැනීමට යෝග්‍ය ලෙස ඉන්ද්‍රිය පිනවන බාහිර අලංකාරයෙන් යුත් උත්සවය අගට ක්‍රිස්තියානි ආගමට සම්බන්ධ සිද්ධියක් නාට්‍ය ස්වරූපයෙන් දැක්වීමේ ප්‍රාථමික අවස්ථාව ධර්මදුකයන් හැසිරුණු අත් සෑම රටක ම මෙන් ලංකාවට ද පොදු වූ බව යථෝක්ත නිදසුන්වලින් හෙළි වෙතැයි සිතමි. පුර්තුගාලයෙහි හා ඉන්දියාවේ ක්‍රිස්තියානි ප්‍රදේශවල පෙරහැරවල දී මෙන් උත්තර ප්‍රත්‍යන්තර වශයෙන් හක්ති ගීත ගායනා කරන ගීතිකාකරුවන් සහිත සන්ප්‍රසාදීය පූජා පෙරහැරක් කොළඹ නේවාසික ගෘහයෙහි 1604 දී පැවැත්විණි (*CALR* ii pt I app ii p. 20 Ra. fi. 74). කම්මල ග්‍රාමයෙහි ඇරඹුණු පාඨශාලාවෙහි වර්ෂ 1612 වන විට උත්තර ප්‍රත්‍යන්තර, ක්‍රමයට ක්‍රිස්තියානි ධර්මය දෙමළ බසින් ඉගෙනීම සඳහා ශිෂ්‍යයන් පුරුදු පුහුණු කරවනු ලැබූ බව ද පෙනී යයි. පුර්තුගීසී ආධිපත්‍යය පැවති වෙනත් රටවල මෙන් ලංකාවෙහිත් නාට්‍යානුකූල කථනයන් එමෙන්ම අනුරූපණය හා සමාරෝපණයන් සහිත ව ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ ජීවිතයේ වැදගත් අවස්ථා පිළිබිඹු කළේ විශාල පිරිසකට ප්‍රේක්ෂකයන් හැටියට හවුල් වීමට ඉඩ ලැබෙන පරිද්දෙනි. එය ක්‍රි.ව. 17වැනි සියවසේදී සිට අනුගමනය කළ සිරිත විය. ක්‍රිස්තුන් වහන්සේගේ ජීවිතයෙන් උපුටාගෙන, කිතු බැතිමතුන් සතු කම්පනය කරවන ලෙස නිරූපණය කරන ලද සිද්ධියකි, දූ:බ්‍රාහ්මය. ඒ සඳහා පැවැත්වූ පාස්කු දර්ශන කිහිපයක් ගැන වර්ෂ 1609 සිට තොරතුරු ලබාගත හැකි ය. වර්ෂ 1609 දී ගරු ක්‍රිස්තෝපර් ජුවාම් පියතුමා යැවූ ලිපියක තිබෙන විස්තරය අනුව උපවාස කාලය ඇතුළත වැටෙන සිකුරාද දිනයෙහි 'පසන් සිරිත' (Story of Passion) සිත් කම්පාවන ලෙසත් සංවේගවත් අයුරින් ගායනා මාර්ගයෙන් ඉදිරිපත් කර ඇති බව පෙනීයයි. (Story of Passion was solemnly chanted *CALR* ii pt ii pp 8, 9). කොළඹ නගරයේ පැවැත්වූ පසං පෙරහැරක විස්තරයක් මෙහි සඳහන් කරමි. "උපවාස කාලයේ සිකුරාද දිනවල චිත්ත කම්පනය වන ලෙස පැවැත්වෙන සන්ධ්‍යා යාවිඤ්චෙන්

අනතුරුව ධර්ම දේශනයක් පැවැත්වෙයි. අපේ විමුක්තිය ළඟා කරගන්නේ කිනම් මාර්ගයක් ඔස්සේ ද, එසේත් නැත්නම් අප වෙනුවෙන් ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ කවර දුක් වින්දෝ ද යනාදි කරුණු අසන්නන්ගේ සිත් තුළ දැඩි ශෝකයක් හා පසුතැවිල්ලක් ඇති වන අයුරින් ද බොහෝ විට ඔවුන්ගේ ජීවිතයෙහි වෙනසක් ඇතිවන නියායෙන් ද එම ගායනා මාර්ගයෙන් විස්තර වන්නේ ය. දේශනයෙන් පසු විවි ප්‍රදක්ෂිණා කරන පෙරහැර පැවැත්වෙයි. දුකප්‍රාප්තිය නිරූපණය කෙරෙන පිළිරුවක් ද එම පෙරහැරින් ගෙනයනු ලැබේ. පිරිමි අය ඉදිරිපසින් ද ස්ත්‍රීහු පසුපසින් ද යන්නාහු ය. ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ වද විදි බව පැහැදිලි කරන සේ කටු සැමිටිවලින් තම තමන් ම තළාපෙළා ගන්නා කිහිපදෙනෙක් ද එම පිරිස මැදින් ගමන් ගනිති. දුකප්‍රාප්ති ළකෝතිය දිගට ම ගැයේ. මෙය ඉන්දියාවේ අනුගමනය කළ සිරිත ම විය (CALR ii pt ii app p. 23).

මෙම කොටසේ අවසානයට වර්ෂ 1743 දී කම්මල (බෝලවත්තෙහි) පැවැත්වූ පසං උත්සවයක විස්තරයක් මෙසේ දක්වමි. "පාස්කු හෙවත් දුකප්‍රාප්ති ප්‍රසංගයන්හි මාර්ගයෙන් මෙහි ශුද්ධ වූ සති උත්සව පවත්වනු ලැබී ය. කෙනෙකු දෙමළ ය, අනික් තැනැත්තා සිංහල ය යනු තම තමන් අතරේ ක්‍රිස්තු ධර්මය දේශනා කරන පිළිවෙළ බෙද වෙන් කරගෙන පූජාප්‍රසාදීන් වහන්සේලා සයනමක් දේශනා පැවැත්වූහ. කොළඹින් පැමිණි ලන්දේසි ජාතික කතෝලිකයින් තම තමන්ගේ භාර්යාවන් හා ළමයින් ද කැඳවාගෙන අවුත් සිටි අතර ඔවුන්හට පූර්තුගීසි භාෂාවෙන් ද දේශනාවක් පැවැත්විණ. කොළඹ, මීගමුව, මාතර හා වෙනත් පෙදෙස්වලින් ද විශාල සෙනඟක් එතනට රැස්වූහ. ඔවුහු ගොබ් ඉරිද සිට පාස්කු ඉරිද දක්වා ම එහි රැඳී සිටියහ. මහ සිකුරාද දේව මෙහෙය හා දේශනාවෙන් පසු ඇරඹුණේ පාස්කු දර්ශනයයි. කුරුසියේ ඇණ ගැසීම ද, කුරුසියෙන් බීමට බැම ද, භක්තයාදරය වඩන ලෙස නිසි පිළිවෙළට සිදුකෙරුණි. අනතුරුව ජේසු සමීදුන්ගේ මෘත දේහය සංකේතය කරන සුරුවමක් සහිත පෙරහැරක් පවත්වනු ලැබීය. ස්ත්‍රී පුරුෂ ලොකු කුඩා සියලු දෙනා ම ඉටිපන්දම් ගත් අතැති ව පෙරහැරට එක්වූ අතර එක් පිරිසක් සිංහලෙන් ද තවත් පිරිසක් දෙමළ බසින් ද යාවිඤ්ඤ පැවැත්වූහ. පෙරහැර අවසානයේ ස්වාමි දරුවන්ගේ පිළිරුව ගල්ලෙනෙහි තැන්පත් කරන ලදී. කොළඹ සිට පැමිණි ලන්දේසි ආර්යාවෝ රවිකිඤ්ඤ, විණා, සිතාර වාදනයෙන් සංගීතයට ආධාර කළහ. පූර්තුගීසි බසින් ගීතිකා ද ගයන ලදී. (පාස්කු කලාපය - ඥානාර්ථ ප්‍රදීපය 1971, අප්‍රි. 11. පිටුව 5.)

ජාකුමේ ගොන්සාල්වේශ් පියතුමා සතුවූ හෙළ උරුමය

විදේශීය පූජකවරුන් අතරින් සමහරු ක්‍රිස්තු ධර්මය සිංහල භාෂාවෙන් පූජකතමන් දේශනා කිරීමට යෝග්‍ය වදන් කෝෂ තැනූහ. ඇතැමෙක් යාවිඤ්ඤ සංග්‍රහය යනාදිය සිංහලයට පරිවර්තනය කළහ.

වෙනත් පියවරු සිංහල - දමිළ - පූර්තුගීසි හෝ සිංහල දමිළ හෝ හුදෙක් සිංහල හෝ අකාරාදි පිළියෙල කළහ. එම පියතුමන්ලා අතරින් ගරු ජුසේ වාස් (Jose Vaz), ජාකුමේ ගොන්සාල්වේශ් යන ධර්මදූතයෝ මුල් තැනක් ගත්හ. මේ දෙදෙනා ම ඉන්දියාවේ වයඹ දිග ගෝව පුරයට නුදුරුව විසූ කොංකනි ජාතික බ්‍රාහ්මණ වංශිකයෝ වූහ. ගරු ජාකුමේ ගොන්සාල්වේශ් පියතුමන් විසින් භාග්‍යවත් ජුසේ වාස් පියතුමාගේ සාහිත්‍ය නිර්මාණය නොකඩවා ගෙනයනු ලැබී ය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වූයේ එතුමන් අතින් සැබෑ වූ හෙළ සාහිත්‍යයක් එනම් සිංහල හා දමිළ සාහිත්‍ය කලාවක් බිහිවීමයි. එතුමන් විසින් රචනා කළ මුළු ග්‍රන්ථ ගණන 42කි. ඉන් පොත් 22ක් සිංහල භාෂාවෙන් ද පොත් 15ක් දෙමළ භාෂාවෙන් ද විය. පොත් සතරක් පූර්තුගීසි භාෂාවෙන් හා එක් පොතක් ලන්දේසි භාෂාවෙන් ද රචනා විය. මීට අමතර ව ගරු ගොන්සාල්වේශ් පියතුමන් විසින් අකාරාදි කුනක් ද සම්පාදනය කරන ලදී. එනම් සිංහල - ප්‍රතිකාල් අකාරාදිය (1730), ප්‍රතිකාල් - සිංහල අකාරාදිය (1720), සහ ප්‍රතිකාල් - දෙමළ සිංහල අකාරාදියයි (1735) (බලන්න - ගොන්සාල්වේශ් පාඨාවලි, දෙන් පීටර් පියතුමා, පිටුව 5).

හලාවත ගිහි ලේඛකයන්ගේ නාඩගම්වලට හා කවි පොත්වලට ඇතුළත් වූයේ ගරු ගොන්සාල්වේශ් පියතුමා යටෝක්ත අරමුණු ඉටු කරලීම පිණිස ලියන ලද ගද්‍ය - පද්‍ය (සිංදු සහිත) ග්‍රන්ථ සම්භාරයයි. පුත්තලමේ සිට වන්නිය දක්වා වූ විවිධ පළාත්වල හැසිරීමෙන් ඒ ඒ පළාත්බද භාෂා ලක්ෂණ ද වටහාගෙන ක්‍රි.ව. 1707 දී ගරු මිරන්දු පූජකතුමාත් සමඟ කම්මල නම් ග්‍රාමයට පැමිණ එහි වාසය කරමින් ග්‍රන්ථ රචනයෙහි යෙදුණු එතුමා සිය ඇපකාර කැපකාර දයකයන්ට ක්‍රිස්තු ධර්මය පහදලීම සඳහා උචිත සිංහල භාෂා මාධ්‍යයක් නිර්මාණය කළේ ය. ක්‍රිස්තියානි පූජකවරුන්ගේ දීර්ඝ දේශන අසන්නා වෙහෙස කරවන බව පෙනී ගිය හෙයින් ඔවුන් තරමක් දුරට හෝ පුබුදු කරනු වස් දේශනාව අග දී ගැයීමට උචිත භක්ති ගීත ඇතුළත් "දේශනා නවයේ පසන් පොත" (1728) එතුමන් විසින් පිළියෙල කරනු ලැබී ය. දුකප්‍රාප්ති ප්‍රසංග හෙවත් පාස්කු නාට්‍ය වූ කලී පූර්තුගාලයෙන් පටන් ගෙන ඉන්දියාව ඔස්සේ ලංකාවට සංක්‍රමණය වූ ජනවත්දනා රංග ක්‍රමයකි. එම ප්‍රසංගයේ දී ගායනා කිරීමට උචිත ශෝක ගීත හෙවත් "වදගාවිතා" ළකෝති ප්‍රබන්ධ කිරීමේ දී ගරු ගොන්සාල්වේශ් පියතුමාගේ පසන් පොත මහත් සේ ප්‍රයෝජනවත් විය.

දුන මෙහෙවරට සංගීතය

එතුමන් විසින් කිතු සමය කෙරෙහි මිනිසුන්ගේ සිතේ භක්තිය හා ප්‍රසාද සංවේගය ඇති කිරීම උදෙසා ගී තාලයට සකසන ලද පද්‍ය උපයෝගී කරගත් බව පෙනී යයි. ධර්මය දේශනා කරන විට කුඩා තුර්ය භාණ්ඩයක් තාලයට වැයීම ගරු ගොන්සාල්වේශ් පියතුමාගේ සිරිත ව තිබිණ.

පියතුමාගේ සංගීත ඥානය අරභයා අතිඋතුම් එඩ්මන් පීරිස් රදගුරුතුමා කරන විස්තරයකින් කොටසක් පහත දක්වමි.

“ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමා සංගීත ශාස්ත්‍රයත් කුර්ව වාදනයත් මොනවට උගත් කලා රසිකයෙකි. එතුමෝ තම ශිෂ්‍යපරායේ දී විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රධාන කුර්ව වාදකයාගේ තානාන්තරය ද දරුව. මුහුදුකරයේ සෙනඟ සංගීතයට ප්‍රිය කළ නිසාත් එතුමෝ පෙරදිග ප්‍රස්තාරයට අනුරූප වන ගීතිකා සකස් කළහ. එකල මුහුදුබඩ පෙදෙස්හි බලපෑවේ කර්ණාට සංගීත ශාස්ත්‍රය යි. සිංහලේ ඇත්තෝ වන්නම්, පැල් කවි, ගොයම් කවි ආදියට ලොල් වූහ. එහෙත් මහනුවර යුගයේ දී මලබාර්කයන් රජ වාසලට නැකම් කියාගෙන ආක්‍රමණය කළ හෙයින් දකුණු ඉන්දියාවේ සංගීත හා නැටුම් එහි තරමක් පැතිර ගියේ ය. අප පියතුමෝ ජනප්‍රිය තාල රාග සොයා බලා එයින් දේව වන්දනාවට සුදුසු ඒවා අනුව බැති ගී කීපයක් සකස් කළෝ ය.”

මලවර සාහිත්‍යය කොතෙක් දුරට මුහුදුබඩ පළාත්වල පැතිර ගියා දැයි ඉන් වැටහේ. තව ද හලාවත ක්‍රිස්තියානි රචකයෝ ද එම ධීවර කණ්ඩායමට ම අයත් ව සිංහල පළාත්වල විසූ අය වූහ. ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමා ද වැඩි වශයෙන් නියැලුණේ එම ප්‍රදේශයේ ධර්ම ප්‍රචාරක කටයුතුවල ය. එබැවින් පියතුමා එතෙක් ප්‍රදේශවාසීන් ඇබ්බැහි ව සිටි මලවර ගී තනු උපකාරයට ගත් සේ සැලකිය හැක. එතුමන්ට ඒ සඳහා සෑහෙන පරිවයක් ලැබුණේ ගෝව පුරයේ සිට ය. පිලිපීනි තේරි ධ්‍යාන පන්තියට බැඳී දිවයිනට එන අතර කවිලොං පෙදෙසට ගොඩබැස එහි මාස කිහිපයක් නැවතී සිට ද්‍රවිඩ භාෂාව ද උගත් හෙයින්. තත්කාලීන සිංහල පද්‍යය, ප්‍රශස්ති, හටන් හා ද්‍රවිඩ ඡන්දස් විරිත්වලින් නොමඳ ව ආභාසය ලද බව පෙනී යයි. ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමන් කළේ එකී මිශ්‍ර භාෂා වෘත්ත ලක්ෂණමය සිංහල පද්‍ය ක්‍රම ද ක්‍රිස්තු ධර්මය දේශනා කිරීම පිණිස යොදා ගැනීමයි. එතුමන් විසින් ප්‍රබන්ධිත “ඉසින් උගුලන - ලෙසින් දෙවිඳුගේ - උනුන් ජුදයෝ - කතා කරගෙන” යන පසන් ගීතය අරභයා ආචාර්ය පුංචි බණ්ඩාර සන්නස්ගල මෙසේ පවසයි.

“ඉන්දීය සාහිත්‍ය කලා ඔස්සේ ගමන් කරමින් දකුණු ඉන්දීය විරිත් එහෙම පිටින් ගෙන ඒ අනුව තැනූ හෙළ ගීතිකා ගණනාවක් මහනුවර කාලයේ දී සිංහල කතෝලික සාහිත්‍යය ගොඩනංවාලූ ජාකෝමේ ගොන්සාල්වේස් පියතුමාගේ පසන් පොතෙහි ද පෙනේ. (සිංහල සාහිත්‍ය වංශය, පි. 247).

යථෝක්ත ගීතයේ විරිතත් “යාප්පෙයාරන්ගලම්” නමැති ද්‍රවිඩ ඡන්දස් ග්‍රන්ථයෙහි එන “එවිසිර්” විරිතත් අතර සමානත්වයක් දකින ආචාර්ය සන්නස්ගල එම විරිතින් ලියූ පද්‍ය රැසක් ම පැරකුම්බා සිරිතට ද අයත් සේ හඟියි.

උඩැක්කි හා පන්නේරු යනාදී කුර්ව භාණ්ඩ බොහෝ විට ප්‍රශස්ති ගායනයේ දී සහාය කරගනු ලැබී ය. ඉන් නිකුත් වන නාදය ප්‍රශස්ති ගීත

ගැයීමේ දී ශ්‍රැතියක් ලෙස යොදාගනු ලැබීමැයි සිතිය හැකි ය. ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමාගේ පසන් පොතෙහි හා මංගල ගීතයෙහි බොහෝ ගීත එබඳු ප්‍රශස්ති ගීතයන්හි නාද මාලාවන් පද මාලාවන් අනුව යයි. එබඳු වන්නම් විරිත් කිහිපයක් මෙලෙස ලියා දක්වමි.

තම්දෙනා තාන තන තම් දන තන තානා
තෙයිතනා තනන තන තම් දන තන තානා

අැයි අනේ: ස්වාමීනී මට කිමද මේ කියන් තේ
අැයි අනේ: සෝක ගිනි වැද මගේ හද කකියන්නේ
දෙයියනේ: කිමද තොප හට මෙ දුක නොපෙනන්නේ
අැයි අනේ: මෙදැන් කොනෙතේ මෙ මම අැවිදින්නේ
(පසන් පොත)

නරේන්ද්‍රසිංහ වර්ණනාවෙහි එන

“පසිඳු නරෙන්ද්‍රා සිංහ විජේන්ද්‍රා
රාජරාජේන්ද්‍රා හිමි සදිනේ ”

යන ගීයේ පද මාලාවෙහි ආභාසය, මංගල ගීතයේ:

“සුන්දර සුරලො වැඩි සුසිල සුරේන්ද්‍රා
ගම්හිර උරගු මත වැඩිය විජේන්ද්‍රා
අම්බර දෙරණේ සවි සතට විජේන්ද්‍රා
මන්දිර මකුට දැරූ රාජ රජේන්ද්‍රා
(මංගල ගීතය)

යන ගීතය පෙන්නුම් කරයි.

පරංගි හටනේ එන,
“පුරාණ සම්පුර නැව් දකලා, රුපු බිය
කරන සම්පුර උදුල කොඩි හැරලා” යන පද්‍යයේ විරිත ආභාසයට
ගෙන, පසන් පොතේ නව වැනි දේශනාවට අඩංගු:
“ඇවිත් ඒ සැටි නුපුරුචු ගොල්ලා - අදහස
සිරිත් වූ ආගමේ ලෙස උන්ටා
වදන් කළ අය කුරුසියේ එල්ලා, ගනිදින -
එලක්ෂණයෙහි බැරිය සිටවන්ටා” යන ගීතය සම්පාදනය කර
ඇති බව පෙනී යන්නේ ය.

අවධාරණය උදෙසා පුනරුක්තිය යෙදීම පැරැණි සිංහල ජන කාව්‍යයේ පොදු ලක්ෂණයකි. එය ම කඨෝර හා මිශ්‍ර සිංහල වදනින්

හෙබි ප්‍රශස්ති ග්‍රන්ථයන්හි නොමඳ ව ඇතුළත් ය. ගොන්සාල්වේස් කෘතීන්හි ද එම ලක්ෂණය නොමඳ ව දිස්වන්නේ ය. ඒ මෙසේ ය:

පේසුස් අණ සෑම තැන පැතිරෙන්නේ
 පේසුස් ගුණ යස රැස් විහිදෙන්නේ
 පේසුස් තෙද නොම දැන වද කරනේ
 පේසුස් අප රැකුමෙන් කර තිතිනේ

(වේද කාව්‍ය)

එම ගීතය විශිෂ්ටාර්ථයෙහි පුනරුක්තිය යෙදීමෙන් එළිවැට සැකසෙන, පදක විරිතීන් ගැයුණකි යි විචාරකයෝ පෙන්වා දෙති. (පිරිස් රදගුරු - ගොන්සාල්වේස් පියතුමා සහ සිංහල කතෝලික සංස්කෘතිය). මහා ප්‍රාණාක්ෂරයන්ගෙන් ද සංයුක්තාක්ෂරයන්ගෙන් ද මාගදී හා ද්‍රවිඩ තත්සම ශබ්දයන්ගෙන් ද යුක්ත වූ පද මාලාව සහිත ප්‍රශස්ති කවි ගැයෙන විට ආකර්ෂණීය නෘත්‍ය විලාස මතු වෙයි. 'මංගල ගීතය' ද එවැනි පද මාලාවක් ආශ්‍රය කරගනියි.

"තාරභාර සේම වාප බෝව පාපු මිහිත ලේ
 සුරවීර දේව රාජ මේ කීමෙක් ද දැන් කෙ ලේ
 ගෝර මාර නේක බෝසේ සේනවක් වද ක ලේ
 තැර වැර දීපු පාර හින්ද ගියේ පණ න ලේ"

"නිලෝ රාජේන්ද්‍ර කන්නියේ
 පාපීන්ට දේව ත්‍රීත්වෙන් සරණ වෙන්නියේ
 මාත්‍රි ආනන්ද සුර - පාත්‍රි කරුණා මවිති
 නේත්‍රි සර්වානන්ද - නේත්‍රි නමෝ මරිය"

යථෝක්ත පද මාලාව පිළිබඳ විශේෂ අධ්‍යයනයන් කරන අතිඋතුම් එඩ්මන්ඩ් පීරිස් රදගුරුතුමා පහත දැක්වෙන සාධාරණ නිගමනයට බැසගනී.

"ගොන්සාල්වේස් සමකාලීන ග්‍රන්ථයක් වූ ශාංගාරාලංකාරය රම්මොලවක අදිකාරම් තුමාගේ කෘතියක් බව බොහෝ දෙනා විශ්වාස කරති. නරේන්ද්‍රසිංහ රජුගේ නෘත්‍ය මණ්ඩලයෙහි සේවය සඳහා වන්නම් නිපදවූ අයෙකු හැටියට රම්මොලවක අධිකාරම් ප්‍රසිද්ධ ය. සිංහල හා සංස්කෘත මිශ්‍ර පද්‍ය බන්ධනය මෝ හට මැනවින් හුරුපුරුදු ය.

ශාංගාරාලංකාරයෙහි එන සේ "අග සිවුමන් යති දෙනිස්මත් පැදියේ විරිත අනුව ගිය, පසන් ගී රැසක් පසන් පොතේ තුන්වන දෙසුමේ පුවතට ඇතුළත්ව" තිබෙන සැටි එතුමා තවදුරටත් පෙන්වා දෙයි.

සිංහල සාහිත්‍යයේ ප්‍රශස්ති ග්‍රන්ථ බහුල ව ප්‍රචාරය වූ අවධියක මහනුවර 11වැනි විමලධර්මසූරිය රජුගේ ද කුණ්ඩසාලේ නරේන්ද්‍රසිංහ

රජුගේ ද විශේෂ අනුග්‍රහය ලැබීමටත් එම රජවරුන්ගේ කවිකාර මඩුල්ලෙහි ඇසුර ලබාගැනීමටත් ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමා සමත් විය.

ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමා නරේන්ද්‍රසිංහ රජුගේ පෞද්ගලික මිත්‍රයෙකු හැටියට ද හැඳින්වෙයි (Perera, Fr. S.G. Life of Father Jacome Gonsalves). එම රජුගේ අනුග්‍රහය ලබමින් හඟුරන්කොත වාසය කරද්දී පියතුමා විසින් ග්‍රන්ථ කිහිපයක් ම රචනා කරනු ලැබී යැ යි ගරු ජෝසප් ද මෙනසිස් පූජකතුමා 1714 ජනවාරි 14 වන දා යවන ලද හසුන් පතකින් අනාවරණය වන්නේ ය (Perera, Life of Father Jacome Gonsalves, p. 42).

එතුමන් පද්‍යකරණයේ දී දස්කොන් අදිකාරම්ගේ ද සහාය ලබාගත් බව කියනු ලැබේ. මහනුවර රජ මාලිගයට ඇතුළත් වීමේ අවසරය ලද ක්‍රිස්තියානි පූජකතුමන් විසින් ලියන ලද හසුන්පත්වලින් ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමා හා රාජ සභාව හා අතර අතිශය කුළුපහ සම්බන්ධයක් වූ බව පෙනී යයි.

මේ ආදී කාරණාවලින් පැහැදිලි වන්නේ ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමාට සිය සාහිත්‍ය කෘති ප්‍රචාරය කරගැනීම පිණිස සිංහල රජවරුන්ගෙන් සැහෙන රුකුලක් ලැබුණු බව යි. රජවරුන්ගේ ගුණ ගායනා අතිශයෝක්ති මුඛයෙන් ඉදිරිපත් කරමින් රචිත ශාංගාරය මිශ්‍ර රචනා විශේෂයෙන් වූ ප්‍රශස්ති හා ශාංගාර කාව්‍යයන්හි පද මාලාව හා වෘත්ත බාහුලය ආභාසයට ගත්ත ද ගරු ගොන්සාල්වේස් පියතුමා එමගින් ඉදිරිපත් කිරීමට තෝරාගත්තේ ක්‍රිස්තියානි ආගමික ස්වරූපයෙන් යුක්ත වූ තේමාවන් ය.

නිදසුනක් හැටියට 'මංගල ගීතය' හි එන පහත දැක්වෙන ගීතය ගත හැකි ය.

"දෙවිඳු උපන්නේ ය සතුති
 දෙවිඳු උපන්නේ ය ඔහෝ //
 නිරිඳු දවින් කුළ සසොබන
 බිලිඳු ලෙසින බිහි වඩමින

දෙරණේ තෘණ යහනේ - කිම සයනේ සුර රජුනේ

රංචු ආංජුවරු නෙක එති
 පංච කුරිය නාද කරති
 කොංචි නොවම කියමින තුති
 පුංචි දෙවිඳු කුමරු වදිති

තෙපලා - තුති - ගොසලා - නෙක නොසලා - පසු බැසලා

ගොපලුන් සහ එඬේර ගොල්ල
 බිලිඳුන් දෙවි දකින ලොල්ල
 එළුවන් සොඳ අජසේ මෙල්ල
 කිරිපැන් සහ පුදති සියල

පරෙවින් - සහ කුරුළුන් - මල් පොකුරුන් - පද තබමින්

රජුන් එතුන් දෙන	සමඟින්
පඬුරු රැගෙන	ක්‍රීඩියෙන
කිරුළ සිරස නමා	දෙරණ
කුමරු පුදය කළෝ	තුටින්
සිඹලා - වැද වැටිලා - තුනි කරලා - සිරස නමලා”	

ගොන්සාල්වේග් සාහිත්‍යයේ ලක්ෂණ

දහඅටවන ශතවර්ෂයේ මුල් වකවානුව ඇතුළත ගරු ගොන්සාල්වේග් පියතුමන් විසින් ලියන ලද සිංහල ගද්‍ය - පද්‍ය කෘතීහු බොහෝ වූහ. මේ හැර දෙමළ අක්ෂරවලින් ලියා ඇති ශුද්ධ වූ ඉතිහාසයේ වංශ කතාවක් (වචන සිංහල වුව ද ලියා ඇත්තේ දෙමළ අකුරුවලින්.) පුර්තුගාලයෙහි ඇත.

එමෙන් ම ක්‍රිස්තියානි ආගම හා සමය වාදයන් අරභයා සිංහල භාෂාවෙන් සම්පාදනය කර ඇති තවත් ග්‍රන්ථ කිහිපයක් ම අජුද පුස්තකාලයෙහි තිබේ.

එතුමා පුර්තුගීසි, දෙමළ, සිංහල යන භාෂාත්‍රය ම අඩංගු කොට සකස් කළ ශබ්ද කෝෂයක් පුර්තුගාලයේ සුසියොදද්ද ජයෝග්‍රැෆිය පුස්තකාලයෙහි ඇත.

ද්‍රවිඩ, සිංහල හා පුර්තුගීසි භාෂා දිවයිනෙහි එක ම කාලයෙහි එක සේ ව්‍යවහාර වෙමින් පැවැති බව යටෝක්ත ශබ්දකෝෂයෙන් මනා ව හෙළිවන්නේ ය. එම ශබ්දකෝෂය හැරුණු විට එතුමන්ගේ ත්‍රිභාෂාමය ශබ්දකෝෂ කිහිපයක් ගැන ගරු එස්.ජී. පෙරේරා පියතුමා සඳහන් කරයි.

VI වැනි පැරකුම්බාවන්ගේ කාලයෙහි ඇති වූ සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරය IV වැනි බුවනෙකබහු රජුගේ අවධිය දක්වා අඛණ්ඩ ව පැවතුණ ද ඉන්පසු එය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් පිරිහී ගිය බව පවසන මහාවාර්ය හෙට්ටිආරච්චි, විදේශික ආක්‍රමණ හේතු කොටගෙන රටේ දේශපාලන තත්වය අවුල් වියවුල් වීම ඊට හේතුව හැටියට දකී. ඉන්පසුව යළිත් සාංස්කෘතික පුනරුදයක් දක්නට ලැබෙන්නේ පූජ්‍ය වැලිට්ටි සරණාකර සංඝරාජ හිමිගේ පරිශ්‍රමය හේතු කොටගෙන යයි ද ඔහු තව දුරටත් පෙන්වා දෙයි.

එහෙත් සරණාකර හිමියන්ට කලින් දහහත්වැනි සියවස අග භාගය හා දහ අටවැනි සියවස මැද භාගය හා අතර භාගයවන ක්‍රමයේ වාස් සහ ගරු ජාකුමේ ගොන්සාල්වේග් යන ධර්මදූතයන් විසින් ප්‍රබන්ධ සිංහල ගද්‍ය පද්‍ය ග්‍රන්ථ හා අකාරාදීන් ගැන සලකන විට, දෙදෙනාගේ කෘතිවලින් මතු කෙරෙන්නේ ක්‍රිස්තියානි ධර්මවාද හා ක්‍රිස්තියානි සංකල්ප බව සත්‍යයක් වුව ද සිංහල භාෂාවටත් සිංහලෙන් පොත්පත් ලිවීමේ සාහිත්‍ය ව්‍යාපාරයටත් බොද්ධ කර්තෘන් අතින් වැඩි සේවයක් ඉටු නොවූ වකවානුවක යටෝක්ත ක්‍රිස්තියානි පූජකතුමන් දෙදෙනාගෙන්

සැහෙන සාහිත්‍ය සේවයක් ඉටු වූ බව පෙනී යයි. බොහෝ පුරාණ ක්‍රිස්තියානි සිංහල නාඩගම් බිහිවූයේ එම ග්‍රන්ථ රචකයන් අතින්.

එතුමන්ගේ පද්‍ය ග්‍රන්ථ විමසන විට පෙනී යන්නේ පැරණි සිංහල ජේක සාහිත්‍යමය රචනා විලාසය හා වර්ණනා මාර්ගය ද ජන වහර ද උපයෝගි කරගනිමින් සිංහලයාට නුහුරු මාතෘකා, සිංහල කර තිබෙන ආකාරයයි.

“සාන්ත බර්ලාම් හා ජුසෆා කතාව” සිංහල කළේ සිංහල බොද්ධ ග්‍රන්ථයන්හි සිදුහත් කුමරුගේ උපත, සසර කලකිරීම වැනි සිද්ධීන් වර්ණනා කළ ආකාරයටයි. සිදුහත් උපත හා ජුසෆා උපත හා සම්බන්ධ වර්ණනයන්හි පැහැදිලි සමානත්වයක් ඇතැයි සමහර විචාරකයෝ ප්‍රකාශ කරති.

ඒ වාගේ ම ධර්මෝද්‍යානයෙහි එන අලෙසු කතාව, බුත්සරණ ශෛලිය සිහිපත් කරවයි.

“.....ඒ ඇසු සද පියාණෝ ඉසකෙස් උදුරා සැට්ටවල් ඉරාගෙන පුත්‍රයන් මෙබඳු ගින්දර මට දුන්නේ කීම ද, මෙතෙක් දින මා ඉන්දද්දී මට ඒ බව නොකිව්වේ මන්ද, මෙබඳු දක් කෙලෙස ඉවසම්දෝ කියා අඩන්නාහ. එකල්හි මෑණියෝ ලෙනෙන් පිටත්ව සිංහ ධේනුවක මෙන් කෙස් වැටිය මුද හෙළා ලෑම අත් ගසා දෙරණේ පෙරළී, අයියෝ පුත්‍රයෙහි, නුඹගෙන් මා විදින්නට සිටිය සියලු සැප නැති වුණත් මදව මගේ තුරුල්ලට ම ඇවිත් මගෙන් ම දුක් විදින්නට සිදුවුණේ කීම ද?”

බුත්සරණෙහි එන චේතිය රජු ඇතුළු සැටදහසක් රජුරුවෝ අවුත් බෝධිසත්වයන් පාපිට හඬන්නාහු ය. හඬා නැවතු සිට කියන්නාහු ‘දේවයීනි කිමෙක් ද? තොපට ලෙඩදුක් නැද්ද? තෙල පියාණන් සද මහරජුරුවන් හට දුක් මද ද?’ යන කොටස හා එය සැසඳෙයි.

“ස්වාමිනි, තමන් සැදුවස්ම රැහි දන්දෙන පසු සෙසු ඇතුන් දිය නොහැකි ද? අසුන් දිය හැකි ද? නොයෙක් රන්රුවන් දිය නොහැකි ද? මේ නිසා ලොවට වැඩකරු වූ මේ ඇතු දන් දෙන්නේ කුමට ද?” යනාදී වර්ණනයන්ට ද යටෝක්ත ධර්මෝපාය, පාඨය නැකම් කියයි.

දුක්ප්‍රාප්ති ප්‍රසංගයෙහි එන “අයියෝ මගේ කුමාරයීනි, මගේ ජීවිතයීනි, මගේ රන් ආභරණයීනි, මේ ඔබේ ශ්‍රී මුහුණ ද දිව්‍ය කාන්තිය දිලිහී දිලිහී තිබුණේ මේ මුහුණ දෝ, වන්දු සුර්ය පරදවා තිබුණේ මේ මුහුණදෝ”, “ඔබගේ දයා ප්‍රේමයෙන් ඇවිළී ඉන්නාවූ මෑණියෝ මම නොවෙමි ද?” මෙතෙක් කාරණාවලින් ඔබට ස්තෝතයෙන් ආදරයෙන් ඇවිළී සිටින මෑණියෝ මම නම්, ඒ ආදරේ පෙන්වා අද මට කතා නොකරන්නේ මන්ද? මේ ඔබ උකුත් වන වේලෙහි මාගේ ශෝක ගිනි නිවන්නට මට අම්මා කියා හඬ නොගහන්නේ මන්ද?” යන කොටස් දෙක බුත්සරණ භාෂා ශෛලියට ඉතා කිට්ටු ය.

අවසන් වශයෙන් මෙහි සටහන් කළ යුත්තේ කිතුනු ජනවන්දනා නාටක වක්‍රය පුර්තුගීසි ආභාසයෙන් පෝෂණය වූව ද ගරු ජාකුමේ ගොන්සාල්වේග් පියතුමා සතු වූ හෙළ උරුමය අපට කිසිවිට අමතක කළ නොහැකි අපේම උරුමයක් බව යි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

- * ගුණතිලක, එම්.එච්., නාඩගම් කෘතීන්හි කර්තෘත්වය, මූලාශ්‍රය, නාට්‍යමය ගුණය, භාෂා ලක්ෂණ හා සාහිත්‍ය ලක්ෂණ ඇසුරින් සිංහල හා දමිළ නාඩගම් කලාව ලැබූ පුර්කුගීසි ආභාසය (උපාධි නිබන්ධනය), ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය, 1974.
- * Sarachchandra, E., *The Folk Drama of Ceylon*, Colombo, 1952.
- * Pollard, A.W., *English Miracle Plays, Modalities and Interludes*, Oxford, 1927.
- * Picchio, L.S., *Historia do Teatro Portugues*, Lisboa, 1964.
- * Perera; S.G., *Ceylon Antiquarian and Literary Register*, Vol. II, 1916.
- * Hettiarachchi, D.E., *Influence of Portugues on Sinhala Language in "Journal of the Royal Asiatic Society" (Ceylon Branch)*, Colombo, 1965.
- * Queroz, Paetric Fernao., *Conquista Temporal Espiritual de Ceilao, Lisboa*, 1916.
- * Peiris, Bishop Edmund., *At the Tomb of Gonsalves*, Colombo, 1951.

සැ.යු.: මෙම ලිපියෙහි 'පෘතුගීසි' යන වචනය, එහි ලතින ධාතුව අනුව 'පුර්කුගීසි' යනුවෙන් ශබ්දෝච්චාරණය අනුගත බව සලකන්න. මේ අනුව "Portugal", 'පුර්කුගාලය' යනුවෙන් ශබ්ද කෙරෙයි. "Jacome Gonsalves" යනු 'ජාකුමෙ ගොන්සාල්වේශ්' යන ශබ්ද කිරීමට යටත් ය.

63

ජපන් භාෂාව තුළ ස්වරණය කෙරෙහි ඇති වැදගත්කම

ජපන් බස උච්චාරණයෙහි සුවිශේෂාංගයක් වන ස්වරණය පිළිබඳ ශබ්ද විද්‍යාත්මක විග්‍රහය

දුලිනී දිල්කාරා ජයසූරිය

1. හැඳින්වීම

ස්වරණය ලෙස හඳුන්වන්නේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ Accent යන්නයි. ජපන් භාෂාවේදී එක හා සමාන ආකාරයට ලියා දක්වන වචන උච්චාරණය කරන ආකාරය අනුව අර්ථ වෙනස්වන අවස්ථා ඇත. ජපන් භාෂාව ලියා දැක්වීමේ දී යොදාගන්නා කන්ජි අක්ෂර (චීන රූපාක්ෂර) එකිනෙකට වෙනස් වන නිසා ලේඛනයක් තුළ උච්චාරණය එක හා සමාන වුව ද අර්ථය වටහා ගත හැකිය. එහෙත් වචන උච්චාරණය කිරීමේදී ස්වරණය අනුව එහි අර්ථය වෙනස් වන බැවින් සිංහලයේ මෙන් නොව ජපන් භාෂාවේ දී ස්වරණය වැදගත් කොට සැලකිය යුතුය. උදාහරණයක් ලෙස ජපන් භාෂාවේ 'あめ' (ame) යනුවෙන් වචන දෙකක් තිබේ. කන්ජි අක්ෂර වලින් ලියා දැක්වූව හොත් එය '雨' 'සහ '梅' ' වෙයි. එහෙත් උච්චාරණය 'ame' ය. '雨' හි අර්ථය වර්ෂාවයි. '梅' හි අර්ථය ලොසින්ජර යන්නයි. එසේ නම් මෙම වචන දෙකේ අර්ථ වෙනස ඇතිවන්නේ කෙසේද? ස්වරණය මගින් මෙම වචන දෙකේ අර්ථ වෙනස වටහාගත හැකිය. මේ දෙකෙහි ස්වරණය පහත පරිදි වේ.

雨 - ame
 梅 - ame

මෙම අධ්‍යයනයේ දී ජපන් බසෙහි ස්වරණය යෙදෙන ආකාරය, ස්වරණ වර්ග හා ඊට අදාළ නීතිරීති හඳුනා ගැනීමට උත්සාහ කෙරේ. එමෙන්ම ජපන් බස ඉගෙනීමේදීත් ඉගැන්වීමේත් අවධානය යොමු නොවූණු එහෙත් අතිශය වැදගත් කරුණක් පිළිබඳව සවිස්තරාත්මක ගවේෂණයක් සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කරමි.

2. ජපන් බසෙහි ස්වරණය

2.1 ස්වරණයෙහි විවිධ ස්වරූප

ස්වරණයට අනුව වචනවල අර්ථය වෙනස්වීම සිදුවන්නේ එකම උච්චාරණය සහිත නාම පදවල පමණි. එහෙත් ජපන් භාෂාවේ සෑම